

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 400/2025-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **V-Real 1 s.r.o.**, Lieskovská cesta 6, Zvolen, IČO 45 312 460, a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zastúpených JUDr. Evou Molnárovou, advokátkou, Rudlovská cesta 47, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 38Ek/597/2024 z 18. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 38Ek/597/2024 z 18. februára 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 38Ek/597/2024 z 18. februára 2025 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Banská Bystrica **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **2163 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. mája 2025, prijatou na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 400/2025-17 z 23. júna 2025, domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv

a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) označeným odmietavým uznesením okresného súdu vydaným v exekučnom konaní, ktoré žiadajú zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiadajú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhradu trov konania.

2. Na okresnom súde je pod sp. zn. 38Ek/597/2024 vedené exekučné konanie proti povinným sťažovateľom o vymożenie pohľadávky 350 000 eur s príslušenstvom. Uznesením z 2. októbra 2024 okresný súd, rozhodujúc vyšším súdnym úradníkom, návrh povinných na zastavenie exekúcie podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku zamietol. Proti uzneseniu sťažovateľa podali sťažnosť, ktorú okresný súd postupom podľa § 386 písm. a) v spojení s § 250 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a podľa § 202 ods. 1 Exekučného poriadku napadnutým uznesením odmietol ako oneskorene podanú. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že plynutie 15-dňovej lehoty začalo 18. októbra 2024. Posledným dňom na podanie sťažnosti proti doručenému uzneseniu bol 4. november 2024. Sťažnosť povinných bola odoslaná ich zástupkyňou elektronicky 5. novembra 2024 a v ten deň aj súdu doručená, teda po uplynutí zákonnej lehoty na podanie sťažnosti.

3. Po doručení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia okresného súdu z 2. októbra 2024 sťažovateľa podali žiadosť o jej zrušenie z dôvodu nesprávneho posúdenia včasnosti podanej sťažnosti. Tvrdili, že sťažnosť podali elektronickým prostriedkom – mailom – 4. novembra 2024, o čom priložili aj potvrdenie, dodávajúc, že následne podanie potvrdili v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Okresný súd listom z 19. marca 2025 sťažovateľom oznámil, že podľa § 237 ods. 1 CSP je uznesením viazaný. Je preto toho názoru, že doložka je vyznačená správne, ak ústavný súd na základe ústavnej sťažnosti napadnuté rozhodnutie nezruší.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Po vydaní napadnutého uznesenia sťažovateľa podali ústavnú sťažnosť, v ktorej namietajú porušenie práva na spravodlivý súdny proces v podobe odňatia možnosti sťažovateľov konať pred súdom. Primárny dôvod neústavnosti napadnutého uznesenia podľa ich názoru tkvie v nesprávnom posúdení včasnosti podania sťažnosti (pravdepodobne z dôvodu nezalożenia mailového podania zo 4. novembra 2024 do spisu). Porušenie ústavného práva vlastníť majetok odôvodňujú od nesprávnej aplikácie zákona a postupu v rozpore s ním, v dôsledku ktorého nastalo vymożenie pohľadávky oprávneného a zmenšenie ich majetku. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a jeho výšky odvádzajú od výšky majetkovej ujmy, ktorá vznikla nezákonným zexekvovaním ich majetku.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu vyjadrením doručeným ústavnému súdu 1. júla 2025, v ktorom odkazuje na vyjadrenie konajúceho sudcu k vecnej stránke podanej sťažnosti.

6. V ňom konajúci sudca uvádza, že ústavnú sťažnosť v časti považuje za dôvodnú, keďže pri posudzovaní okamihu včasnosti podania sťažnosti povinným nebolo zohľadnené e-mailové podanie zástupkyne sťažovateľov, doručené súdu 4. novembra 2024 o 22.25 h. Záver, že posledným dňom na podanie sťažnosti proti doručenému uzneseniu bol 4. november 2024, považuje za správny, a rovnako tak aj záver sťažovateľov, že sťažnosť bola podaná včas, keď 4. novembra 2024 o 22.25 h bola súdu doručená sťažnosť, a to e-mailom, neautorizovaná, ktorá bola následne doplnená podaním, doručeným súdu 5. novembra 2024, ktorého súčasťou bola sťažnosť sťažovateľov autorizovaná. Vzhľadom na uvedené navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť.

7. Vo zvyšnej časti považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú, keď požiadavku na primerané finančné zadosťučinenie považuje za predčasnú. K náprave porušených práv sťažovateľov dôjde zrušením uznesenia. Sťažnosť bude vecne exekučným súdom prejednaná, pričom až po právoplatnom rozhodnutí bude možné potvrdiť alebo vyvrátiť záver o prípadnom nezákonnom zexekvovaní majetku sťažovateľov.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

8. Zúčastnená osoba [REDAKOVANÉ] nevyužil svoju možnosť vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľov:

9. Sťažovatelia vo svojej replike doručenej ústavnému súdu 24. júla 2025 uviedli vo vzťahu k návrhu okresného súdu, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, že tento návrh je v súlade s ich návrhom uvedeným v ústavnej sťažnosti, a preto nemajú dôvod sa k nemu bližšie vyjadrovať.

10. Nesúhlasia však s názorom okresného súdu o predčasnosti požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie. Argumentujú, že priznanie finančného zadosťučinenia nemôže byť závislé od skutočnosti, či po zrušení napadnutého uznesenia budú vo veci úspešní alebo nie. Táto otázka nie je predmetom posudzovania ústavným súdom. O výške prípadnej náhrady škody, ktorá vadným rozhodnutím okresného súdu bola sťažovateľom spôsobená zexekvovaním ich majetku, môže rozhodovať príslušný súd. Finančné zadosťučinenie neplní uhradzovaciu funkciu, nemá nahrádzať prípadnú škodu, ktorá napadnutým rozhodnutím mohla sťažovateľom vzniknúť.

11. Sťažovatelia zastávajú názor, že nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu porušenia ich ústavných práv okresným súdom je daný. Predmetom posúdenia je výška tohto nároku. Súčasne predkladajú ako dôkaz „Upovedomenie o ukončení exekúcie a konečné vyúčtovanie exekučného konania zo dňa 24. marca 2025“ preukazujúci ukončenie exekučného

konania a vymozenie finančných prostriedkov uhradených oprávnenému. Dodávajú, že v prípade vyhovenia sťažnosti v exekučnom konaní (čo len v časti) nie je možné v rámci exekučného konania vrátiť uhradené finančné prostriedky bez dobrovoľnej súčinnosti oprávneného, čo je v tomto prípade vzhľadom na iné súdne spory vylúčené.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením, ktorým okresný súd podľa tvrdení sťažovateľov nesprávne posúdil včasnosť nimi podanej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, v dôsledku čoho následne došlo k zexekovaniu ich majetku s následkom porušenia ich vlastníckych práv (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu).

13. Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie potvrdil, že sťažnosť podaná v elektronickej podobe bola doručená v lehote (por. bod 6 tohto nálezu), je potrebné vyhodnotiť, že záver okresného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia o oneskorene podanej sťažnosti vedúci k odmietavému výroku napadnutého uznesenia nie je ústavne udržateľný, pretože im odňal prístup k súdu. V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd dospel preto k záveru, že napadnutým uznesením došlo k zásahu do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v miere dosahujúcej ústavnoprávnu intenzitu (bod 1 výroku tohto nálezu). Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľov na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu).

14. Na tomto mieste však ústavný súd súčasne zdôrazňuje, že jeho kasačné rozhodnutie neprejudikuje, ako by sa malo vo veci samej rozhodnúť, pretože by v tomto smere išlo o neprípustný zásah do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

15. Čo sa týka namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia procesného ústavného práva sťažovateľov (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a zrušenia napadnutého uznesenia okresného súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06) otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou označeného základného práva hmotného charakteru. Preto ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovatelia domáhali vyslovenia porušenia týchto práv, nevyhovel. Riadil sa pritom princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané, a pritom uprednostnil právomoc okresného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

16. Pokiaľ ide o požadované finančné zadosťučinenie, ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia tohto základného práva, prípadne zrušenie namietaného rozhodnutia a vrátenie vecí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 210/04). V tomto prípade zrušením napadnutého uznesenia a vrátením vecí okresnému súdu sa vytvoril priestor na nápravu zásahu do základných práv sťažovateľov. Z týchto dôvodov nevyhovelo návrhu sťažovateľov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 2163 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľom, ktorých právna zástupkyňa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, ústavná sťažnosť, replika), čo predstavuje celkom 2163 eur.

19. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu